

אבא אבן:

**„עדיין אין בכנסת
חובה להתרשל בלבוש!“**

לימור פרידמן:

**„ביקורת לא משפיעה
עלי. אני חזקה!“**

נתיבה בן-יהודה:

**„צ'ח'צ'ח זו מילה מעליבה
רק כשמתכוונים להעליב!“**

בשבוע שעבר בוטל „חוק האלגוציה בכנסת“, שאותו הכניס היו"ר הקודם מנחם סבידור. מעכשיו אפשר לבוא לשיבות הכנסת בכל לבוש. לשימחת-ליבם של הקיבוצ'ניקים נעולי הסנדלים. מה אומר על כך נציג הלבושים היטב, ח"כ אבא אבן?

אני הייתי אוהד לדעתו של מנחם סבידור. אינני חושב שזה מויק להעניק לכנסת איוו חגיגיות. הרמוקרטיה מבוססת גם על סמלים ודרך-ארץ, ולבוש הולם הוא אחד מהם.

בפרלמנטים של בריטניה, קנדה ואוסטרליה נהוג לקוד קידה לעבר הקתדרה, כמחווה של כבוד למקום. אצלנו, אגב, עשו את זה במשך השנים רק שני חברי-כנסת. משה שרת זיכרונו לברכה ומנחם בגין, ייבדל לחיים. אני אינני מציע, כמוכן, דברים כאלה אבל מינימום של כבוד למישכן דרך לבוש הולם — נראה לי הוגן. לא צריך להופיע בכנסת כאילו הולכים לפיקניק.

● למרות ביטול ההנחיה של מנחם סבידור אתה תמשיך לבוא לבוש היטב?

כמוכן, הרי אין חובה להתרשל בלבוש. עדיין.

לא בכוונה קראתי מאמר שלם העוסק בספורט והמדבר על כישלון ספורטאינו באלימפיאדת לוס-אנג'לס. בין שאר הדברים שנאמרו שם, אמר מאמן ושופט-ההתעמלות נחום פיינשטיין, כי זה היה מישגה לקחת ללוסי-אנג'לס את המתעמלת הצעירה לימור פרידמן. אני יודעת שלימור מתעמלת כל יום לפחות שלוש שעות ושאלתי אותה אם מירסום כזה בעיתון לא מרפה את ידיה.

קודם כל, אני בפירוש לא חושבת שהיה מישגה לקחת אותי ללוסי-אנג'לס. זה נכון שלא הצלחתי להגיע לתוצאות, בגלל כל מיני סיבות, אבל זה לגמרי לא אומר שכאשר יצאתי מכאן לא הייתי מוכנה לתחרות.

● אז למה פיינשטיין חושב כך? הרי הוא מבין משהו בהתעמלות.

לפני היציאה ללוסי-אנג'לס היו מריבות גדולות. פיינשטיין מאוד רצה לקחת את אחד החניכים שלו, אבל בסוף הוחלט לקחת אותי.

● אז עכשיו זו נקמה אישית, לדעתך?

אני לא יודעת. אולי.

● ובכל זאת, כשדבריו מתפרסמים בעיתון, זה לא משפיע עליך לרעה, על הרצון שלך להמשיך ולהתאמן?

לא. אני בחורה חזקה. הרי אני מתאמנת שלוש שעות ביום, ובזכות זה אני רוצה להגיע לסיאול, לאולימפיאדת 1988.

גברת אחת מחדרה עומדת לדין בבית-המישפט על כי אמרה לשוטר את המילים המעליבות כלב, מנוול, אידיוט וצ'ח'צ'ח. זאת לא הפעם הראשונה שהמילה הזאת גורמת צרות לאומרה. מה פירוש המילה צ'ח'צ'ח ומה מקורה — שאלתי את נתיבה בן-יהודה.

אני משערת, שמקור המילה הוא כנסיון חיקוי של הצליל צ', שבו משתמשים הרבה בשפה המרוקאית. וכשרוצים לכנות את המרוקאים אומרים „צ'ח'צ'ח“, כי זה מוכיר את שפתם. באותה מידה קוראים לדוברי האיריש ווסיוסם ולדוברי ההונגרית איג'מיגן.

● אז למה זה עלבון? כשאני אומרת „וודווו“ אני לא מתכוונת להעליב, אלא רק להגיד עליו, בסלנג, שהוא מדבר יידיש.

אולי את לא מתכוונת להעליב, אבל כשמרוקאי מקטמון אומר „וודווו“ הוא כן מתכוון להעליב. הערך של המילים האלה עצמן הוא אפסי, העלבון הוא עלבון רק אם המילה מושמעת בצורה מעליבה ועליידי מישוהו שמתכוון להעליב. אני יכולה להתנפל על שוטר כשינאה איומה ולהגיד לו בארסיות „שולחן שכמוך!“ והנה קיללתי אותו, למרות שהמילה שולחן איננה קללה.

סיפור דומה היה עם המילה פרחה, שהיא, למעשה, שם פרטי של אשה, אבל במשך הזמן נעשה כינוי-גנאי. בזמנו, כשעופרה חוה שרה את השיר אני פרחח, פנתה אליי דרורה בן-ראבי המנוחה ושאלה את דעתי אם לשדר את השיר כרדיו או לא.

● ומה אמרת לה?

אמרתי שישאלו את עופרה אם המילה מעליבה אותה. השמיעו את השיר המון פעמים כרדיו, וזה סימן שהמילה לא העליבה אותה, כי היא לא נאמרה מתוך כוונה להעליב.

● יש לך עוד דוגמה שהמילה מעליבה רק כשהיא נאמרת כדי להעליב?

בוודאי. מילים כמו ניטה, שלומיאל, ירחמיאל, שהם שמות פרטיים. אבל תגיד למישהו שהוא ירחמיאל — הוא לא יאהב את זה.